Bir
Şarkışla
Efsanesi

KIZ KAYASI

Emin KUZUCULAR

Emin KUZUCULAR

Doksanlık ihtiyar, elindeki kızıl renkli bakır ibriği bir kenara bıraktıktan sonra, mihnetle bükülmüş belini doğrultmağa çalıştı. Serhatliğinden (1) çıkardığı üç el koka tesbihin püskülünü okşadı, kokladı. Bayırın yüzüne tesbihten çıkan gül kokuları yayıldı. Çimenlere, Kız kayası'nın doruklarına doğru kaydı, kayboldu. Sivri kayalıklardan bir kartal havalandı mavi gök yüzüne doğru kanat vurdu. Dumanlı bir salkım üzüm gibi, mavilikler içinde sallanan ak bulutun arkalarında kayboldu. Alt tarafımızdaki daracık vadilerden yonca, gorunga, ve iğde kokuları geliyordu. Yamaçlar tenha bomboş kırsallıklarla doluydu. Bu kıraç arazide bahar, canlılığını kaybetmemişti. Koyun gözlerinin, dağ çiçeklerinin, çoban yastıklarının, hatta nanelerin kokuları, çiçeklerin göz kamaştıran renkleri doğayı süslüyordu.

İhtiyar adam, elimizden tutarak alaçığın (2) damına çıkardı. Buradan çevreyi daha iyi görebiliyorduk. Uzaklarda göz alabildiğine yeşil bayırlar uzanıyor, Kız Kayası daha heybetle gökyüzüne doğru sivriliyordu. Sabah güneşinin cansız ışıkları, uçurumları büsbütün heybetli gösteriyordu. Yalçın kayalıklarda güneş parlıyor, gölgeli yerler insana ürperti veriyordu. Sol eli ile sakalını sıvazlayıp toparlayan ihtiyar, sağ eli ile kayalıkları işaret etti:

— Kız Kayası işte orası.

Dedi, anlatmağa başladı:

— Uşaklar, (3) ben beni bildim bileli bu kayalıklara saygı duyarız. Onun için de buralarda tarla açıp süren pek olmaz. Hem de mezarlık yerlerinin ekininden ekmek yapılırsa meyitsi kokar. Ben buralara çok sonraları sahip oldum. Epeyce dedi - koda ettiler, lâkin aldırmadım. Amma yine de bu kayalıklara derin bir saygı duyarım. Burada yatarsam geceleri pek uykum gelmez. Hortlakların gece dolaştığını, kefensiz cenazelerin dolaştığını söyleyenler varsa da ben hiç mi hiç raslamadım. Onun için bana Hortlak Bekir derler. Güya hortlaklar benim arkadaşımmış. Hani başımıza bazı felaketler gelmedi değil.. Ne yapalım, felâket dediğin her yerde olur, değil mi bey? Meselâ gelinim şu çalının dibinde doğum yaparken öldü. Oğlum şu karşıda attan düştü, sakatlandı. Adı kaldı topal Ali. Başka yerde attan düşemez miydi? Başka yerde sakat olamaz mıydı?.. Olurdu elbette. Ekinimi dolu vursa, yel, sel alsa kabahati Kız Kayasına atarlar. Amma ben inanmam.

— Emmi, buraya niye Kız Kayası diyorlarki ?

Soran arkadaşıma gülerek baktı.

— Essahtan bilmiyormusun? Yoksa bilmemezlikten mi geliyorsun.. Memleketimizde bu hikâyeyi bilmeyen yok ki.. Mademki senin kulağına değmemiş öyleyse iyi dinle: Cinibizler (4) devrinde mi, Lekdemür'ün(5) işgalinde mi? Yoksa iç harplerde mi? Orasını ben de pek bilmiyorum. Bana anlatanlarda bilmiyorlardı. Adını koymayalım da diyelimki, büyük muha-

→

rebelerin birinde bir alay asker gelip şu düzlüge çadır açmışlar. Buralardaki erkekleri esir alıp avratları da erlerine peşkeş çekmişler. Er kişileri orada burada çalıştırır, hendek kazdırırlarmış. Az çalışanları, yorulanları tosun çovanından (6) yapılan kamçılarla döverlermiş. Kadınlara mey içirir zorla sarhoş edip oynatırlar, üryan üryan gezdirip, arkasından da ırzlarına geçerlermiş. Bir kısım kadınlar dağlarda saklanıp, aç susuz akibetlerini beklerlermiş. Irz larına geçmediklerini de döver, döşlerini kılıçla deler, memelerini keser, oklarla delik deşik ederlermiş. Zevklerini aldıklarını rahat bıraksa lar ya.. Yok.. Onları da kendir kırnabının (7) bağlarlarmış. Bir köşeye atar itlerine parçalatırlarmış. Velhasılı bu acıklı durumu herkes biliyormuş. İşte onun için kadınların çoğu dağlarda saklanırlarmış. Bu saklananlardan birinin adı da Senem kızmış.

Senem çok zorluk çekmiş. Ot yemiş, kuşburnu toplamış, karamuk yapraklarıyla nefsini köreltmiş. Kısacası ölmeden yaşamayı bilmiş. Nasıl olduysa, düşman askerlerinden birisi bunu bulup çıkarmış. Döşüne kılıcı dayayıp «benim olacaksın» demiş. Senem bu zıpır (8) herifle baş edemiyeceğini anlayınca bir kurnazlık düşünmüş. «Sen benim hoşuma gittin be. Burada olmaz, herkes görür. Gel seninle şu kayalıklara çıkalım. Orada kimsenin bulamıyacağı bir yer biliyorum.» deyip, adamı oraya sürüklemiş. Ha şöyledir, ha böyledir derken bir fırsatını bulup, askeri kayalardan aşağı yitmiş. Adam dana gibi böğüre böğüre parçalanmış. En büyük parça olarak sadece bir kulağı kalmış. Senem işin kolayını öğrendi ya, her gece çadırlara yaklaşıyor, bir askeri kandırıp kayalıklara sürüklüyormuş. Orada şöyle sevişelim, böyle soyunalım diyerek gafil avlayıp kayalardan aşağı yuvarlıyormuş. Aradan zaman geçince kumandan düşünmeğe başlamış: Hergün bir askeri kayboluyor. Palançası bile (9) kalmıyor. Birgün hem bunu düşünür, hem çadırlardaki sarhoş insanların sesini dinlerken kızı çadırlardan az uzakta görmüş. Kız da kızmış ha.. Ayın onbeşine ben doğdum, sen doğma diyen cinsinden. Yaklaşmış kıza. Bileğinden tutup çadıra sokmak istemiş. Çadırlardan gelen kadın sesleri adamı biraz da kamçılamış Sürüklemiş kızı çadırına doğru. Kız direnmiş. lâllik numarası yapmış. Aç olduğunu söylemiş. Kumandan bakmış ki bu güzel kız aç ve lâllik Bu daha iyi sesinden kimse birşey anlamaz demiş. Kızın çenesini kaldırıp gözlerinin içine bakmış. Beyaz gerdanı, kara kaşı, kara gözleri ve sırtındaki tokaç gibi saçları kumandanı çileden çıkarmış. Hemen öpmek istemiş. Kız bir ceylan gibi sıçramış, uzakta durmuş. Yanakları Gürün elması gibi kızarmış. Eliyle koluyla tekrar aç olduğunu, karnını doyurursa' kayalıklarda güzel bir yerin olduğunu orada sevişebileceğini anlatmış. Adam eliyle «Bekle burada, ben yiyecek birşeyler getireyim, ye.» demiş. Kız başıyla «evet» işaretini verince kumandan çadıra dalmış, az sonra koltuklarında yiyecek ve içeceklerle geri dönmüş. Kız çok aç olduğu na inandırmak için ondan yana kopmuş, çıkıyı almış, rast gele yemeğe başlamış. Kız hem yiyor, hem de dans eder gibi kayalıklara doğru ilerliyormuş. Kumandan da nefes nefese onu takip ediyormuş Aralaşırlarsa, kız bir taşın üzerinde oturup onu bekliyormuş. Adam yaklaşıp kızı yakalayacağı sırada kız yine uzaklaşıyormuş. Tam tepeye çıktıkları sırada ay da onbeşlemiş. Adam çıkıların hepsini açıp «hadi ye» demiş. Kız yeni doğan ayı göstermiş, kumandana sarılır gibi yapmış. Durmadan yiyormuş kız sonra şarap şişesini çıkarıp ihtiyar kumandana uzatmış. Yudumlamış o. «İç» diye kıza vermiş. Kız «Yok» demiş, ısrar ettiyse de kabul etmemiş. Gerek kızın güzelliği, gerek içkinin sersemliği adamı esiritmiş. (II) Bu sırada akşam rüzgârı aşağılardan leş kokuları getiriyormuş ama ,adam duymuyormuş. Kıza devamlı «Sen de iç» diye ısrar ediyormuş. Kız içer gibi yapmış, sonra adama yılışmış. «haydi»der gibi yaklaşmış ona. Adam kızı bileğinden yakalayıp öpmüş. Kız elinden kurtulup geri çekilmiş. Adam soyunmağa başlamış. Kız ona yardım ediyormuş. Önce çizmelerini çıkarmış, sonra sürtükesini almış, arkasından şalvarını sıyırtmış. Kumandan yarıştan gelen at gibi soluyormuş. Bir taraftan da kızı soymaya uğraşıyormuş. Kız sırtını kayaya dayamak bahanesiyle kumandanı uçurumdan yana çekmiş. Adam eğilip de kızın şalvarını sıyırtmağa yeltenirken kız öyle bir tekme atmış ki, ihtiyar hovarda yaban tezeği gibi yuvarlanıp uçurumun dibini

→

bulmuş. Boğuk bir sesten sonra param parça olmuş.

Senem aşağılara doğru uçar gibi kopmuş. Köyde, çalılıklarda, şurda burda ne kadar saklı erkek, kadın varsa sabaha kadar hepsini toplamış. Sabaha yakın çadırlara saldırmışlar. Gece yarılarına kadar kadın oynatıp, mey çeken askerlerini basmışlar. Bir kısmını öldürmüşler, bir kısmını yaralamışlar. Lâkin çoğu da ayılıp bunlara saldırmış. Kadın kısmı ejderha olsa ne yapsın. Kaçmışlar, çekilmişler kayalıklara doğru. Düşman askerleri yakaladıklarını kılıçtan geçirmiş. Kadın dememiş, kız dememiş, çocuk dememiş kesmişler. Senem'in arkadaşlarını da öldürmek istemişler ama, onları sağ bulamamışlar. Hepsi kendisini kayalıklardan aşağı atmışlar. Böylece koca köyden kimseler kalmamış. Kendileri ölmüşler ama adları ölmemiş. Bir de köylerinin ören yeri kalmış. Şu gördüğünüz ören yerleri var ya, işte orası, adı bilinmeyen köyün kalıntıları. Biz oraya Eski köy deyip geçeriz, kayalıklara da Kız Kayası deriz. Yurt ve namusları için ölenlerin ruhlarına dua ederiz.

Aslında hortlak mortlak yok.. Amma mezar yeri çok. Onun için buralardan eskidenberi korkuyorlar. Ne var ki korkulacak?...

1. Serhatlik: Bele bağlanan çepli meşin kemer.

2. Alaçık: Bahçe damı

3. Uşak: Delikanlı

4. Cinibiz: Cenevizliler

5. Lekdemür: Timurlenk

6 Çavan: Erkek organ

7. Kırnap: Kendirden yapılan ip, sicim

8. Zıpır: İri yarı

9. Palança: Parça, iz

10. Lâllik: Kekemelik, dilsizlik

11. Sürtüke: Giysi
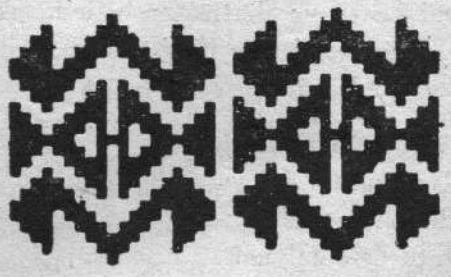
Bu efsane Şarkışla'nın merkez köylerinden derlenmiştir. O bölgede herkes bilir. Ben en az 50 kişiden dinledim.